

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.827/2016/7.

A tanács tagjai: . Hajdu Edit a tanács elnöke, előadó bíró
Dr. Tallián Blanka bíró
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Maklári Róbert ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:

Dr. Korcsmáros Iván ügyvéd

A per tárgya: jogellenes felmentés jogkövetkezményei

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.21.546/2015/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
2.M.224/2014/29.

Rendelkező rész

A Kúria a Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.21.546/2015/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra - 262.800 (kettőszázhatvankettőezer-nyolcszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt nap alatt - 20.000 (húszezer) forint és 5.400 (ötezer-négyszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2008. november 4-étől állt az alperesnél közalkalmazotti jogviszonyban. 2009. novemberétől a művészeti vezető asszisztense lett, rendező-asszisztensi feladatokat is ellátott.
- [2] A felperest az igazgató 2011. március 21-én írásbeli figyelmeztetésben részesítette, mert a „Ha elhagysz, veled mehetek?” című darab főpróba hetében egyetlen napon sem adta le a próbarendet.
- [3] 2011. április 29-én kelt felmentéssel az alperes megszüntette a felperes közalkalmazotti jogviszonyát. A felmentés indoka a felperes 2011. március 21-étől április 28-áig tartó igazolatlan hiányzása, folyamatos, nem megfelelő anyag munkavégzése, egyeztetési, szervezési, koordinációs, valamint a munkahelyen való megjelenési kötelezettségének sorozatos elmulasztása volt. Az alperes a felmentésben rögzítette, hogy annak részletes indokolását az ugyanazon a napon átadott külön ív, valamint a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) 30. § (3) bekezdése alapján ugyanezen a napon felvett jegyzőkönyv tartalmazza.
- [4] Az igazgató 2011. április 29-én kelt felperesnek címzett irata szerint a felmentés indoka nem megfelelő munkavégzése, alkalmatlansága volt. 2011. március 21-étől a munkahelyén nem jelent meg, munkát nem végzett, ezt megelőzően a kapott feladatait anyagul végezte, a Dandin György, a Makbett, az Eper januárban és a Füves könyv című előadások rendező-asszisztensi feladatait nem végezte megfelelően, továbbá a munkáltatói figyelmeztetéseket is figyelmen kívül hagyta.
A jegyzőkönyv tartalmazza, hogy a felperes elzárkózása miatt a Kjt. 30. § (3) bekezdése szerinti szóbeli egyeztetésre nincs lehetőség, így rögzítették a munkavégzésével kapcsolatos kifogásokat, amelyek áttanulmányozását követően a felperes és a jogi képviselője arra szóban nem kívánt reagálni.

A felperes kereseti kérelme és az alperes védekezése

- [5] A felperes keresete egyrészt az írásbeli figyelmeztetés jogellenességének megállapítására, ezzel összefüggésben nem vagyoni kártérítés megfizetésére irányult jóhírnév megsértése, az ezzel összefüggésben történt rendőri intézkedés miatt; másrészt kérte a jogviszonya megszüntetése jogellenességének jogkövetkezményeként elmaradt illetménye, végkielégítése, elsődlegesen a Kjt. 34. § (3) bekezdés alapján 8 havi átlagilletménye, másodlagosan a (4) bekezdés alapján 36 havi átlagilletménye megfizetését. Álláspontja szerint a felmentés indokai nem valósak és nem okszerűek. Az alperes megsértette a Munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (rég. Mt.) 6. § (1) bekezdését, mivel kérése ellenére a

kifogásait írásban nem közölte, valamint a Kjt. 30. § (3) bekezdésben foglaltakat, mert nem biztosított lehetőséget a közölt kifogások elleni védekezésre, továbbá hivatkozott felmentési korlátozásra, mert a felmentés közlésekor egyedül nevelte két kiskorú gyermekét.

- [6] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Állította, hogy a 2011. április 29-én tartott szóbeli egyeztetésen a felperes lehetőséget kapott a védekezésre, azonban ő összeférhetetlen magatartást tanúsított. A munkáltató kifogásait írásban a jegyzőkönyvben rögzítette, ezt a munkavállalónak átadta. Nyilatkozattételi lehetőségével a felperes önhibájából nem élt. A felmentés indokai valósak és okszerűek.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] A Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.21.724/2013/4. számú végzésével elrendelt megismételt eljárásban a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.224/2014/29. számú ítéletében megállapította, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a felperes közalkalmazotti jogviszonyát, és 24 havi átlagkeresetnek megfelelő átalánykártérítés, valamint a jogellenes írásbeli figyelmeztetéssel összefüggésben egy havi távolléti díjnak megfelelő nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte az alperest. Marasztalta továbbá a felperes perköltségében, az állam javára kereseti illetékben és előlegezett költségben azzal, hogy a fennmaradó eljárási illeték és előlegezett költség az állam terhén marad.
- [8] Az elsőfokú bíróság szerint az írásbeli figyelmeztetés megalapozottságát az alperes nem bizonyította, ezért a felperes ezzel összefüggő nem vagyoni kártérítés iránti igénye megalapozott.
- [9] Az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak a felperesnek az előzetes egyeztetéssel, a kifogásokra való észrevétellel, valamint a felmentési korlátozással kapcsolatos előadását.
- [10] A felmentés indokait érdemben vizsgálta és megállapította, hogy azok részben nem valósak, részben nem okszerűek. Az a felmentési indok, mely szerint a felperes 2011. március 21-ét követően nem jelent meg a munkavégzés helyén, illetőleg munkát nem végzett, a tanúk vallomását értékelve nem valós.
- [11] A felmentés második indokával összefüggésben rögzítette, hogy a tanúk gazdasági igazgató nem tudtak olyan konkrét időpontot megjelölni, amikor a felperes 2011. március 21-ét megelőzően távol maradt a munkahelyétől, a tanú szerint pedig a felperes 2011. január végétől a „Ha elhagysz, veled mehetek” című darab minden próbáján részt vett rendező-asszisztensként. A munkavégzését a jelenléti ív is igazolta 2011. március 1-jétől minden nap.
- [12] A felmentés harmadik indoka sem volt bizonyított. Az alperes részletes tényelőadást nem tett arra, hogy a Makbett című darabbal kapcsolatban a felperes mit mulasztott, az Eper januárban című darab rendezője, tanú 4 pedig a tanúvallomásában egyértelműen

cáfolta a felmentés erre vonatkozó indokát. A tanú szerint az igazgatónak és a gazdasági igazgatónak a felperes rendező-asszisztensi munkájára nem lehetett rálátása, amit tanú 2 gazdasági igazgató a tanúkenti kihallgatásakor elismert. A Dandin György című produkció 2010. májusában került bemutatásra, a felperes esetleg nem megfelelő munkavégzése az időmúlásra tekintettel a felmentés okszerű indoka nem lehetett, akárcsak a Füves könyv előadással kapcsolatos kifogások sem, mert e darab a 2008/2009-es években került színre.

- [13] Az elsőfokú bíróság mellőzte a tanú 2 által készített jegyzetek, illetve a felperes helyettesítésére esetlegesen készült szerződések csatolására vonatkozó alperesi bizonyítási indítvány teljesítését, mert szerinte az a per elhúzódsához vezetett volna. Rámutatott továbbá arra, hogy tanú 2 tanú ismételt kihallgatásakor úgy nyilatkozott, az első meghallgatáskor pontosan meg tudta mondani a felperes konkrét mulasztásait, de ekkor sem tudta megjelölni, hogy mely darabokról kellett leváltani a felperest, továbbá a tanú által akkor előadottakat más tanúk vallomása cáfolta.
- [14] Az elsőfokú bíróság mellőzte tanú 6 ismételt kihallgatására tett indítványt is figyelemmel arra, hogy a bizonyítás alapján megállapítható volt, hogy a felmentés indokai nem valósak és nem okszerűek. A tanú kihallgatására tett kétszeres eredménytelen kísérletet, mely a tanú mulasztása miatt hiúsult meg, az elsőfokú bíróság a bizonyításra kötelezett alperes terhére értékelte.
- [15] Az elsőfokú bíróság a jogellenes felmentés jogkövetkezményeként a Kjt. 34. § (4) bekezdésre utalással 24 havi átlagkeresetnek megfelelő átalánykártérítés megfizetésére kötelezte az alperest.
- [16] Az alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.21.546/2015/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét helybenhagyta. Megállapította, hogy a felek másodfokú költségeiket maguk viselik. Kötelezte az alperest fellebbezési illeték megfizetésére megállapítva, hogy a csatlakozó fellebbezési illetéket az állam viseli.
- [17] A törvényszék rögzítette, hogy a per alapjául szolgáló Kjt. 30. § (1) bekezdés c) pontjára, a közalkalmazott nem megfelelő munkavégzésére alapított felmentés indokának valóságát és okszerűségét a (2) bekezdésben foglalt kötelezettsége ellenére az alperes nem bizonyította. A felmentési iratokból megállapíthatóan az alperes a felhozott kifogásait összefoglalóan a konkrét tények megjelölése nélkül közölte, ezért azokat - az indokolás keretein belül maradva - a perben kellett volna előadnia és bizonyítania. Ennek a kötelezettségének azonban a per tartama alatt egyetlen esetben sem tett teljes körűen eleget. A megismételt eljárásban a felmentés több indoka vonatkozásában nem tett érdemi nyilatkozatot. A tények előadására tanúk kihallgatását indítványozta az alperes képviselője. Tanúbizonyításra azonban a felek tényállításainak igazolására van lehetőség a Polgári perrendtartásról szóló 1952.

évi III. törvény (Pp.) 167. § (1) bekezdés alapján, vagyis annak feltétele, hogy a fél a nyilatkozatát megtegye, a tényelőadás nem a tanú kötelezettsége. A felmentés indokaira az alperes tényállítást lényegében nem tett, ezért az elsőfokú bíróságnak tanú 6 tanút idéznie sem kellett volna. Ennek ellenére az elsőfokú eljárásban erre kétszer is sor került, a második alkalommal a bíróság a felmentés valamennyi indokára vonatkozó kérdéseket intézett a tanúhoz. Az alperesnek ezzel kapcsolatban nem volt kifogása, később az indítványa annyi volt, hogy a felmentéssel kapcsolatban újból hallgassák meg a tanút, illetve szembesítsék M.A.-val, de hogy ezeket mely konkrét tényekre kéri, azt nem jelölte meg. Ezért az ismételt megidézése ezen okból is indokolatlan volt. A bíróság továbbá a Pp. 3. § (4) bekezdés értelmében a már elrendelt bizonyításhoz nincs kötve, így nem volt jogszabálysértő, hogy az elsőfokú bíróság a tanú ismételt megidőzését, kihallgatását mellőzte.

- [18] Alappal utasította el tanú 2 feljegyzéseinek beszerzésére vonatkozó alperesi bizonyítási indítványt is. A tanút az elsőfokú bíróság az alapeljárásban részletesen meghallgatta, azonban a tanú által előadottakat más tanúk vallomása cáfolta (tanú 4 az Eper januárban című darab vonatkozásában), a Dandin György előadással kapcsolatban pedig jogszerű volt az elsőfokú bíróság következtetése, hogy az időmúlás miatt a felmentés ezen indoka nem okszerű. Erre tekintettel az, hogy a tanú ezekkel az előadásokkal kapcsolatban mit jegyzett be a határidő naplójába, már nem volt releváns.
- [19] A lefolytatott bizonyítási eljárás, a meghallgatott nagyszámú tanú vallomása alapján az elsőfokú bíróság helyesen vont le azt a következtetést, hogy a felmentés indokai a valóság és okszerűség követelményének nem feleltek meg, ezért a jogviszony megszüntetés jogellenes, a jogsértés súlyával pedig arányos az elsőfokú bíróság által megállapított átalánykártérítés összege.

Az alperes felülvizsgálati kérelme és a felperes ellenkérelme

- [20] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a másodfokú ítélet „megváltoztatását”, és a kereset elutasítását kérte a Kjt. 30. § (1) bekezdés d) pontjának [helyesen: c)] megsértése miatt. Másodlagos kérelemként a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, és az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítására tett indítványt, mert szerinte az első- és a másodfokú eljárás sérti a Pp. 163. § (1) bekezdését (a per eldöntéséhez szükséges bizonyítás elrendelése), 173. § (4) bekezdését (ellentmondás feloldása szembesítéssel), és a 185. §-át (szükséges tanúvallomás felvételének kikényszerítése).
- [21] Az elsődleges kérelem indokául előadta, hogy az ügyben már korábban született egy olyan elsőfokú ítélet, amely az alperesnek adott igazat. Ennek az ítéletnek az indokolásával mindenben egyetértett az alperes. A felperesnek közalkalmazottként akkor is fennáll a munkahelyén való megjelenési, illetve munkavégzés céljából a

rendelkezésre állási kötelezettsége, ha az alperes munkáltató vezetője a munkaköri feladatainak javát egy arra alkalmasabbnak ítélt másik alkalmazottal végezteti el. Adódhatnak azonban olyan feladatok, amelyek az érintett közalkalmazott munkakörébe tartózóak, adott esetben a „Kiscsillag” megnevezésű tehetségkutató előkészítése, amelyet a felperesre bízott az alperes. A közalkalmazott még a munkakörén kívüli feladatok elvégzésére is utasítható, ezért nem fogadható el a felperesnek az önkéntes vállalásra való nyilatkozata, de adott esetben az utasítás teljesítése művészeti vezetőként a feladatai közé tartozott.

[22] A másodfokú bíróság korábbi döntése elfogadhatatlan, mert lehetővé tenné a munkavállalóknak munkahelytől való önkéntes távolmaradását, továbbá még azt is előírta, hogy azt is vizsgálni kell, miszerint a felperesnek konkrétan milyen feladatot kellett ellátnia. Nem lehet azonban napi feladatokat adni annak a munkavállalónak, aki nem jelenik meg a munkahelyén. A rendelkezésre állási kötelezettségét a felperes is elismerte az alapperben, ezért a törvényszék azt nem írhatta felül. Ezen hatályon kívül helyező végzést (8.Mf.21.724/2013/4.) csak az ügydöntő ítélet elleni felülvizsgálati kérelmében van az alperesnek módja támadni.

[23] A másodlagos kérelem vonatkozásában az alperes előadta, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget a tényállás teljes körű feltárására vonatkozó kötelezettségének. A bíróság szabályosan, és mindenre kiterjedően soha nem hallgatta meg az alperes volt igazgatóját, tanú 6t, aki a 2014-ben megtartott tárgyaláson csak az írásbeli figyelmeztetés témakörben volt szabályszerűen idézve, ezért szabályszerűen nem hallgathatta volna meg a közalkalmazotti jogviszony megszüntetésének okairól. Az egyesítő végzést az alperes kevéssel a tárgyalás előtt vette át, ezért is kérte, hogy a bíróság az írásbeli figyelmeztetés jogellenessége témájában tárgyaljon. Ezzel szemben a felperesnek sem volt ellenvetése. A felperes indítványozta azt, hogy a tanú még szükséges meghallgatását az elsőfokú bíróság úgy foganatosítsa, hogy a színház akkori művészeti vezetőjével, M.A.-val szembesítse. Az elsőfokú bíróság semmit nem tett azért, hogy a meghallgatást foganatosítsa akkor, amikor a pénzbírság terhével tanúként idézett igazgató a bíróság engedélye nélkül eltávozott. A tanú formális idézése állapítható meg, holott a meghallgatása a felmondást eldöntő és végrehajtó személyként kulcsfontosságú lett volna, szembesítése pedig a művészeti igazgatóval elmaradt. A tanú eljárása miatt az alperest a bíróság nem büntethette volna.

tanú 2 feljegyzéseinek megismerésére vonatkozó indítvány elutasítása is jogellenes, ezek létrejele csak a tanú utolsó tárgyaláson történt meghallgatásakor derült fény, ezért az indítványt korábban nem lehetett előterjeszteni.

A törvényszék megalapozatlanul állapította meg a tényállás helyességét, mert az alperesnek nem volt módja a szembesítésre szánt konkrét kérdések feltételére.

[24] A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet

hatályában fenntartását kérte az alperes felülvizsgálati költségben marasztalásával.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [25] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [26] A Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A Pp. 272. § (2) bekezdés szerint pedig a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja.
- [27] A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei tehát a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az erre vonatkozó jogi álláspontját részletesen kifejti, vagyis a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. Amennyiben a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell a fent meghatározott tartalmi követelményekkel. A jogerős ítélet több rendelkezése ellen irányuló felülvizsgálati kérelem esetén annak a törvényben előírt tartalmi kellékeket kérelmenként külön-külön kell tartalmaznia, és ezek hiánytalan meglétét is a Kúria külön-külön vizsgálja [1/2016. (II.15.) PK vélemény 4-6. pont].
- [28] Az alperes felülvizsgálati kérelme a jogviszony megszüntetés jogellenessége vonatkozásában több anyagi és eljárásjogi szabálysértésre hivatkozott a jogszabályhely felsorolásával és az eljárásjogi jogszabálysértésként hivatkozott törvényszöveg rövid megjelölésével. Az egyes jogszabálysértéseket igazoló jogi álláspont részletes kifejtése azonban a jogszabályhelyekre vonatkozóan elmaradt. E követelménynek nem felel meg, ha a fél a jogi érvelését nem a szerinte megsértett jogszabályhelyre vetítve adja elő, annak megtételekor a megsértett jogszabályhelyet nem jelöli meg, azokat egy helyen, egyszerre sorolja fel.
- [29] Nem tesz eleget továbbá a fél a fenti követelményeknek, ha tartalmilag ugyan körülírja a jogszabálysértést, de elmarad a jogszabályhely megjelölése. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében vitatta a tényállás helyességét, és állította, hogy a másodfokú bíróság az indokolási kötelezettségének nem tett eleget. Ezen állítása alátámasztásául azonban nem jelölte meg megsértett jogszabályhelyként a Pp. 206. § (1) bekezdését, 221. § (1)

bekezdését.

- [30] A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [31] Az alperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. § (1) bekezdésén alapul.
- [32] Az alperes a felülvizsgálati eljárási illetéket az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-a alapján köteles fizetni.
- [33] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2017. november 15.

**Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró, dr. Tallián
Blanka s.k. bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó
Zsuzsanna s.k. bíró**

A kiadmány hitelével:

Nné

tisztviselő